

UZBEKISTAN'S CONSTRUCTIVE FOREIGN POLICY AND DEVELOPMENT STRATEGY

Eldor Safarov

*Teacher of the National Pedagogical University
of Uzbekistan named after Nizami*

E-mail: e.safarov@npuu.uz

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: constructive foreign policy, national development strategy, international cooperation, regional stability, openness policy.

Received: 04.05.26

Accepted: 05.05.26

Published: 06.05.26

Abstract: This article comprehensively analyzes the modern constructive foreign policy of the Republic of Uzbekistan and its inextricable link with the national development strategy. The study covers the main principles of foreign policy - openness, pragmatism, peacekeeping and mutually beneficial cooperation. It also reveals Uzbekistan's active initiatives in the Central Asian region and the international arena, their impact on economic, political and social development on a scientific basis. The article summarizes the role and importance of constructive foreign policy in achieving sustainable development.

O'ZBEKISTONNING KONSTRUKTIV TASHQI SIYOSATI VA TARAQQIYOT STRATEGIYASI

Eldor Safarov

*Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy
pedagogika universiteti o'qituvchisi*

E-mail: e.safarov@npuu.uz

Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: konstruktiv tashqi siyosat, milliy taraqqiyot strategiyasi, xalqaro hamkorlik, mintaqaviy barqarorlik, ochiqlik siyosati.

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasining zamonaviy konstruktiv tashqi siyosati va uning milliy taraqqiyot strategiyasi bilan o'zaro uzviy bog'liqligi har tomonlama tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida tashqi siyosatning asosiy tamoyillari - ochiqlik, pragmatizm,

tinchlikparvarlik va o'zaro manfaatli hamkorlik masalalari yoritilgan. Shuningdek, O'zbekistonning Markaziy Osiyo mintaqasida va xalqaro maydondagi faol tashabbuslari, ularning iqtisodiy, siyosiy hamda ijtimoiy rivojlanishga ta'siri ilmiy asosda ochib beriladi. Maqolada konstruktiv tashqi siyosatning barqaror taraqqiyotga erishishdagi o'rni va ahamiyati xulosalanadi.

КОНСТРУКТИВНАЯ ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА И СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА

Эльдор Сафаров

*Преподаватель Национального педагогического
университета Узбекистана имени Низами*

E-mail: e.safarov@pnu.uz

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: конструктивная внешняя политика, стратегия национального развития, международное сотрудничество, региональная стабильность, политика открытости.

Аннотация: В данной статье проводится всесторонний анализ современной конструктивной внешней политики Республики Узбекистан и ее неразрывной связи со стратегией национального развития. Исследование охватывает основные принципы внешней политики – открытость, прагматизм, миротворчество и взаимовыгодное сотрудничество. Также на научной основе раскрываются активные инициативы Узбекистана в Центральноазиатском регионе и на международной арене, их влияние на экономическое, политическое и социальное развитие. В статье обобщается роль и значение конструктивной внешней политики в достижении устойчивого развития.

Kirish. Hozirgi globallashuv jarayonlari jadallashgan sharoitda tashqi siyosat har bir davlatning barqaror rivojlanishi va xalqaro maydondagi nufuzini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, rivojlanayotgan davlatlar uchun tashqi siyosat ichki islohotlarni qo'llab-quvvatlovchi, iqtisodiy taraqqiyotga xizmat qiluvchi muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan buyon o'zining milliy manfaatlariga asoslangan tashqi siyosat yo'lini tanladi. So'nggi yillarda esa mamlakat tashqi siyosatida tub burilishlar amalga oshirilib, konstruktiv va ochiq muloqotga asoslangan yangi yondashuv

shakllandi. Bu yondashuv O‘zbekistonning uzoq muddatli taraqqiyot strategiyasi bilan uzviy bog‘liq holda olib borilmoqda.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi – O‘zbekistonning konstruktiv tashqi siyosatining mazmun-mohiyatini ochib berish, uning milliy taraqqiyot strategiyasidagi o‘rnini tahlil qilish va ushbu siyosatning amaliy natijalarini yoritishdan iborat.

Adabiyotlar sharhi. O‘zbekistonning yangi tashqi siyosiy kursi va «O‘zbekiston – 2030» strategiyasi doirasidagi islohotlar xalqaro va mahalliy ekspertlar tomonidan keng o‘rganilmoqda. Adabiyotlarni tahlil qilishda uchta asosiy yo‘nalish ko‘zga tashlanadi. Markaziy Osiyodagi yaxshi qo‘shnichilik aloqalari bo‘yicha Sh.Mustafayev va S.Kushkumbayev kabi tadqiqotchilar O‘zbekistonning «mintaqa birinchi navbatda» tamoyilini tahlil qilganlar. Ular O‘zbekistonning mintaqaviy sub’yektlilik darajasi oshganini qayd etishadi. Strategik hujjatlar tahlili: 2017–2021-yillarga mo‘ljallangan Harakatlar strategiyasi va uning mantiqiy davomi bo‘lgan «O‘zbekiston – 2030» strategiyasi bo‘yicha rasmiy sharhlar va iqtisodchi olimlarning (masalan, N. Sirajiddinov) tadqiqotlari muhim o‘rin tutadi. Bunda tashqi iqtisodiy diplomatiya va JSTga a‘zo bo‘lish masalalari ustuvorlik kasb etadi. Xalqaro qarashlar: S. Frederik Starr (Markaziy Osiyo va Kavkaz instituti) va boshqa g‘arb tahlilchilari O‘zbekistonning «ochiq eshiklar» siyosatini «Markaziy Osiyoning yangi uyg‘onish davri» (Central Asian Renaissance) kontekstida baholaydilar.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada umumiy qabul qilingan metodlar- xolislik, tarixiy tahlil, qiyosiy-mantiqiy tahlil, xolislik tamoyillari asosida O‘zbekiston Respublikasining bugungi kunda olib borayotgan tashqi siyosati va tanlagan strategiyasi tahlil etildi.

Muhokama va natijalar.

“Konstruktiv tashqi siyosat” tushunchasi xalqaro munosabatlar nazariyasida muhim o‘rin tutadi. U asosan qarama-qarshiliklarni keskinlashtirishdan voz kechish, muammolarni muloqot va kelishuvlar orqali hal etish, o‘zaro manfaatli hamkorlikni rivojlantirishga qaratilgan siyosiy yondashuvni anglatadi.

Konstruktiv tashqi siyosat quyidagi asosiy tamoyillarga tayangan holda amalga oshiriladi:

1. davlatlar suvereniteti va hududiy yaxlitligini hurmat qilish;
2. kuch ishlatmaslik va mojarolarni tinch yo‘l bilan hal etish;
3. o‘zaro manfaat va tenglikka asoslangan hamkorlik;
4. ochiqlik va ishonchni mustahkamlash [1].

O‘zbekiston tashqi siyosatida ushbu tamoyillar izchil amalga oshirilib, mamlakatning xalqaro hamjamiyatdagi ijobiy qiyofasini shakllantirishga xizmat qilmoqda. O‘zbekiston tashqi siyosati bir necha muhim bosqichlarni bosib o‘tdi. Mustaqillikning dastlabki yillarida asosiy e‘tibor davlat suverenitetini mustahkamlash va xalqaro maydonda tan olinishga qaratilgan bo‘lsa,

keyingi bosqichlarda iqtisodiy manfaatlarni ilgari surish va mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash ustuvor yo'nalishga aylandi [2].

So'nggi yillarda tashqi siyosatda yangi bosqich boshlandi. Bu davrda qo'shni davlatlar bilan do'stona munosabatlar tiklandi; chegaraviy va suv masalalarida muloqot kuchaytirildi; xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik faollashdi.

Natijada O'zbekiston mintaqada ishonchli va ochiq hamkor sifatida namoyon bo'la boshladi. Milliy taraqqiyot strategiyasi davlatning uzoq muddatli rivojlanish yo'nalishlarini belgilab beradi. O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida iqtisodiy o'sish, aholi farovonligini oshirish, ijtimoiy adolat va xavfsizlikni ta'minlash muhim vazifalar sifatida belgilangan [3].

Mazkur vazifalarni amalga oshirishda tashqi siyosat muhim rol o'ynaydi. Jumladan, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish; eksport salohiyatini kengaytirish; zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalarni olib kirish; transport-logistika tizimini rivojlantirish.

Konstruktiv tashqi siyosat tufayli O'zbekiston xalqaro iqtisodiy munosabatlarda faol ishtirok etib, taraqqiyot strategiyasining amaliy natijalarini ta'minlamoqda.

Markaziy Osiyo mintaqasi O'zbekiston tashqi siyosatida alohida o'rin tutadi. Mintaqaviy barqarorlik va xavfsizlikni ta'minlash mamlakat taraqqiyoti uchun muhim shart hisoblanadi. Shu bois O'zbekiston qo'shni davlatlar bilan konstruktiv muloqot olib borishni ustuvor vazifa sifatida belgilagan.

1. Mintaqaviy hamkorlikning rivojlanishi;
2. Savdo-iqtisodiy aloqalarning kengayishiga;
3. Transport va energetika loyihalarining amalga oshishiga;
4. Madaniy-gumanitar aloqalarning mustahkamlanishiga xizmat qilmoqda.

Bu esa nafaqat O'zbekiston, balki butun mintaqaning barqaror taraqqiyotiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. O'zbekiston bugungi kunda global muammolarni hal etishda ham faol pozitsiyani egallamoqda. Xususan, tinchlikni mustahkamlash, barqaror rivojlanish, ekologik xavfsizlik va inson huquqlarini ta'minlash masalalarida mamlakatning tashabbuslari xalqaro hamjamiyat tomonidan e'tirof etilmoqda [4].

Bu tashabbuslar O'zbekistonning konstruktiv tashqi siyosatga sodiqligini namoyon etib, uning xalqaro nufuzini oshirishga xizmat qilmoqda.

O'zbekistonning 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Taraqqiyot strategiyasida tashqi siyosat alohida ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan. Uning asosiy maqsadi – mamlakat suvereniteti va milliy manfaatlarini himoya qilish, barqaror tinchlik va xavfsizlikni ta'minlash, shuningdek, iqtisodiy taraqqiyot uchun qulay tashqi muhit yaratishdan iborat.

1. Tinchlikparvar va ochiq tashqi siyosat:

Strategiyada O‘zbekistonning ochiq, pragmatik va konstruktiv tashqi siyosat yuritishi; barcha davlatlar bilan o‘zaro hurmat va tenglik asosida hamkorlikni rivojlantirishi; xalqaro nizolarni faqat tinch yo‘l bilan hal etish tamoyiliga amal qilishi ta’kidlangan.

O‘zbekiston “Markaziy Osiyo – umumiy uy” tamoyilini ilgari surib, mintaqaviy hamkorlikni kuchaytirishga katta e’tibor bermoqda [5].

2. Markaziy Osiyo – ustuvor yo‘nalish:

Taraqqiyot strategiyasida qo‘shni davlatlar bilan savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, transport-logistika yo‘laklarini rivojlantirish, suv-energetika masalalarida hamkorlikni kuchaytirish, chegaraviy masalalarni do‘stona hal qilish ustuvor vazifa sifatida belgilangan.

3. Iqtisodiy diplomatiya:

Tashqi siyosatning muhim yo‘nalishi — iqtisodiy diplomatiya. Bunda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, eksport geografiasini kengaytirish, JST (Jahon savdo tashkiloti)ga a’zo bo‘lish jarayonini jadallashtirish, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikni mustahkamlash asosiy maqsad qilib qo‘yilgan.

4. Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik:

O‘zbekiston BMT, SHHT, MDH, IHT, YXHT kabi tuzilmalar doirasida faol tashabbuslar bilan chiqmoqda. Strategiyada global iqlim o‘zgarishi, Orolbo‘yi muammosi, yoshlar siyosati, diniy bag‘rikenglik kabi masalalarda xalqaro hamkorlikni kengaytirish belgilangan [6].

5. Xavfsizlik va barqarorlik:

Milliy xavfsizlikni ta’minlash, terrorizm, ekstremizm va transmilliy jinoyatchilikka qarshi kurashish tashqi siyosatning muhim yo‘nalishidir. Afg‘oniston masalasida O‘zbekiston tinchlik va iqtisodiy integratsiyani qo‘llab-quvvatlaydi [7].

O‘zbekistonning tashqi siyosati so‘nggi yillarda “natijaga yo‘naltirilgan diplomatiya” deb ataladigan faol va amaliy yo‘nalishga aylandi. 2025-yilda mamlakat global sahnada keng ko‘lamli diplomatik faoliyat olib bordi: prezident tomonidan rekord miqdorda tashqi tashriflar amalga oshirildi, ko‘plab yuqori darajadagi tashqi tashriflar qabul qilindi va xalqaro sammitlar hamda muloqotlar kengaytirildi. Bu faoliyatning natijasi sifatida xalqaro ishonch va obro‘ tobora oshmoqda.

O‘zbekiston o‘z tashqi siyosatida sharqiy va g‘arbiy davlatlar bilan birdek hamkorlikni rivojlantirish strategiyasiga amal qiladi. Bu strategiya Sharq, G‘arb, Yaqin Sharq, Osiyo va boshqa mintaqalar bilan teng huquqli diplomatik aloqalarni mustahkamlash; yangi savdo yo‘nalishlar, investitsiyalar va iqtisodiy hamkorlik imkoniyatlarini kengaytirish maqsadlariga xizmat qiladi.

O‘zbekiston Markaziy Osiyoda tinchlik, hamkorlik va mintaqaviy integratsiyani mustahkamlash bo‘yicha yetakchi rol o‘ynaydi: qo‘shni davlatlar bilan chegaraviy va iqtisodiy hamkorlik masalalarida faol diplomatiya; Markaziy Osiyo orqali savdo yo‘laklarini rivojlantirish; Mintaqa barqarorligini ta‘minlash tashabbuslarini ilgari surish. Bu borada 2025-yilda chegara masalalarini hal etishga qaratilgan tarixiy kelishuvlar ham muhim rol o‘ynadi [8].

O‘zbekiston bir qator global va mintaqaviy tashkilotlar faol a‘zosi:

1. Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Shanxay Hamkorlik Tashkiloti, Islom Hamkorlik Tashkiloti kabi tuzilmalar bilan hamkorlikni chuqurlashtirmoqda;

2. Xalqaro muloqotlarda tinchlik, xavfsizlik, iqlim o‘zgarishi va iqtisodiy taraqqiyot masalalarini ko‘taradi.

Shuningdek, Samarqand shahrida yirik xalqaro tadbirlarni – masalan, Yevropa Ittifoqi va Markaziy Osiyo sammiti kabi – mezbonlik qilgani O‘zbekistonning mintaqaviy va global diplomatik markazga aylanganligini ko‘rsatadi [9].

3. Iqtisodiy diplomatiya va investitsiyalar:

Tashqi siyosatda iqtisodiy diplomatiyaga alohida e‘tibor qaratilmoqda: xorijiy investitsiyalarni jalb etish va eksportni oshirish; global savdo tuzilmalariga integratsiya, jumladan JSTga a‘zo bo‘lish yo‘lida ishlar olib borilmoqda [10].

6. Global maydonda hamkor davlat va tashkilotlarning e‘tirofi. So‘nggi yil yangiliklarida O‘zbekistonning tashqi siyosati va tashabbuslari xalqaro hamjamiyat tomonidan e‘tirof etilgani aytilmoqda: boshqa davlatlar va ommaviy axborot vositalari O‘zbekistonni Markaziy Osiyo uchun muhim hamkor sifatida ko‘rmoqda; O‘zbekistonning xalqaro sahnada ishtiroki, jumladan turli mintaqaviy va global loyihalarda faol qatnashishi haqida tahlillar bor.

Xulosa. O‘zbekistonning konstruktiv tashqi siyosati milliy taraqqiyot strategiyasining muhim va ajralmas qismi hisoblanadi. Ochiqlik, o‘zaro manfaat va tinchlikparvarlik tamoyillariga asoslangan tashqi siyosat mamlakatning iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy rivojlanishiga mustahkam zamin yaratmoqda.

Kelgusida ham ushbu konstruktiv yondashuv O‘zbekistonning barqaror taraqqiyotini ta‘minlash, xalqaro maydondagi mavqegini yanada mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2021.

3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni.
5. Saidov A.X. O‘zbekiston tashqi siyosati: tinchlik va hamkorlik yo‘li. – Toshkent: Adolat, 2019.
6. Rasulov A., Jo‘rayev N. Xalqaro munosabatlar va tashqi siyosat asoslari. – Toshkent: Universitet, 2020.
7. Qodirov B. Markaziy Osiyo: mintaqaviy xavfsizlik va hamkorlik masalalari. – Toshkent: Fan, 2018.
8. O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi rasmiy ma’lumotlari va tahliliy materiallari.
9. BMT, SHHT, MDH va boshqa xalqaro tashkilotlarning O‘zbekiston bilan hamkorlikka oid rasmiy hujjatlari.
10. Abdullayev I. Globallashuv sharoitida davlatlarning tashqi siyosati. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.